

«Sytytä kynttilä ja lue yhdessä koko Pohjolan kanssa.»

POHJOISMAISET SANKARIT

12.11-18.11 2018

www.nordisklitteratur.org

TERVETULOA VEITTÄMÄÄN POHJOISMAISTA KIRJALLISUUSVIIKKOA!

Föreningarna Norden kutsuu lapset, nuoret ja aikuiset osallistumaan Pohjoismaisen kirjallisuusviikon ohjelmaan ja tapahtumiin sekä nauttimaan uusista ja yhteisistä kirjallisuuskokemuksista.

12-18 marraskuuta Grönlannista Baltian maihin luetaan ääneen ja vietetään lukuhetkeä yhteisten kirjojen parissa. Maanantaina 13 marraskuuta on suuri ääneenlukupäivä, lukuhetkipäivä. **Kura Gryning**, lasten ja nuorten lukuhetki on kello 9 aamulla ja **Kura Skymning**, aikuisten lukuhetki illalla kello 19. Kellonajat voivat luonnollisesti vaihdella tarpeen mukaan.

Pohjoismainen kirjallisuusviikko tarjoaa monia mahdollisuuksia. Meiltä saa ideoita miten esikoulut, koulut, kirjastot ja kulttuuri –instituutit voivat rakentaa jännittävän ja monipuolisen ohjelman. Ideat on jaettu kohderyhmän mukaan lapsille, nuorille ja aikuisille, mutta niitä voi tuki käyttää vapaasti kaikissa ryhmissä riippumatta iästä.

Viikon teema on Pohjoismaiset sankarit, joita lapset, nuoret ja aikuiset saavat kohdata kirjallisuuden kautta. Lukuhetkessä ääneen luettavat kirjat sekä kirjallisuusviikon muu toiminta muodostavat teemakokonaisuuden.

Pienimpien lasten lukuhetkikirja on **Supersankarin käsikirja**, jonka ovat kirjoittaneet ruotsalaiset Elias ja Agnes Våhlund. Tarina kertoo Lisasta, joka kirjastossa piiloutuu häntä kiusaavilta pojilta ja löytää salaperäisen kirjan. Kirja osoittautuu supersankarin käsikirjaksi ja Lisan matka oman elämänsä supersankariksi, Röda Masken, alkaa.

Norjalaisen kirjailijan Simon Strangerin kirja **Ne, joita ei ole olemassa** on nuorille tarkoitettu lukuhetkikirja. Kirja kertoo ghanalaisesta Samuelista, joka on paremman elämän toivossa tehnyt vaarallisen matkan Eurooppaan. Tapaamme myös norjalaisen Emelien, joka joutuu yllättävään tilanteeseen joutuessaan miettimään omaa moraalikäsitystään oikeasta ja väärästä. Mitä tehdä, kun paperiton pakolainen koputtaa ovelle?

Islantilaisen kirjailijan Einar Már Gudmundssonin **Islannin kuninkaant** on aikuisten lukuhetkikirja. Se on kokoelma uskomattomia tarinoita fiktiivistä Knudsenin suvusta, jota seurataan 1700-luvulta tähän päivään. Einar Már haastaa perinteiset sankarihahmot ja antaa hulluille roolin islantilaisina sankareina.

Pohjoismaisen kirjallisuusviikon kotisivuilta, www.nordisklitteratur.org, löytyy lisää tietoa tämän vuoden ääneen luettavista kirjoista sekä materiaalista, jota voi yhdistää lukuhetkeen.

Toivotamme kaikille Pohjoismaisen kirjallisuusviikon 2018 järjestäjille ja osallistujille monta hienoa kirjallisuuskokemusta.

Hyviä lukuhetkiä!

Suuret kiitokset seuraaville henkilöille:

Kristin Magnusdottir, Heidi Lønne Grønseth, Kitty Rönnberg, Julia Brink, Annica Andersson, Merete Riber, Marjun Patursson, Mette Laustsen, Einar Már Gudmundsson, Simon Stranger, Elias Våhlund og Agnes Våhlund, Rán Flygenring.

**VOITA
KIRJA!**

VALOKUVAKILPAILU INSTAGRAMISSA JA FACEBOOKISSA

Jaa kokemuksiasi Pohjoismaiselta kirjallisuusviikolta ja lähetä parhaat kuvasi valokuvakilpailuumme. Kuvien tulee heijastaa vuoden teemaa **Sankarit Pohjolassa**. Ole mukana ja lataa kuvat **Instagramiin** tai **Facebook**-sivullemme **#nordisklitt18**. Kuva-kilpailun voittaja saa valita kirjapalkinnon vuoden kirjojen joukosta.

SEURAA POHJOISMAISTA KIRJALLISUUSVIIKKOA INSTAGRAMILLA JA FACEBOOKISSA!

Sieltä löydät lisää kuvia, ajankohtaisia päivityksiä ja jännittäviä uutisia!

KURA GRYNING

LUKUHETKI LAPSILLE JA NUORILLE

Lasten ja nuorten lukuhetki on aikaisin aamulla, kun ulkona on vielä pimeää. Rauhallinen hetki luo hyvät edellytykset kuuntelemaan ja antaa lapsille ja nuorille mahdollisuuden luoda omia mielikuvia. Lukuhetki alkaa jo ennen kirjan avaamista. Voitte sulkea verhot, himmentää valaistuksen ja sytyttämällä pari kynttilää luoda kiehtovan lukuhetken. Kirjan kansikuvan, kuvia valituista kirjoista tai kirjallisuusviikon julisteen voi tarvittaessa heijastaa näkyville. Elias ja Agnes Våhlundin *Supersankarin käsikirja* sisältää runsaasti kuvia. Simon Strangerin jännittävä nuorisoromaani *Ne, joita ei ole olemassa* on valittu ääneen luettavaksi nuorille kuuntelijoille.

1. marraskuuta löytyy kirjallisuusviikon kotisivuilta kuvia kirjasta Supersankarin käsikirja sekä tekstiiviestelmä kirjasta Ne, joita ei ole olemassa.

IDEOITA LASTEN LUKUHETKEEN

ANTAKAA SANKARIN LUKEA ÄÄNEEN

Pukeutukaa satujen sankareiksi. Hän, joka lukee ääneen, voi pukeutua *Supersankarin käsikirja*-kirjan sankariksi, Röda Masken. Kotisivuilta löytyy helpot ohjeet sankarinaamioiden valmistukseen.

KIRJALLISUUSVIIKKO ANTAA HIENON MAHDOLLISUUDEN VAHVISTAA KOULUN JA KIRJASTON YHTEISTYÖTÄ

Pitäkää lukuhetki kirjastossa tai kutsukaa kirjastonhoitaja lukuhetkenne kouluun.

LUKEKAA ULKONA

Pukeutukaa lämpimästi ja viettäkää lukuhetki aikaisin aamulla ulkona luonnossa tai vaikka kiipeilytelineissä koulun pihalla.

MUUTA TOIMINTAA LAPSILLE

SUKELTAKAA KERTOMUKSEEN

Tutkikaa kirjan *Supersankarin käsikirja* tarinaa sekä ennen että jälkeen lukuhetken. Katsokaa ennen lukuhetkeä kirjan kansikuvaa ja miettikää mitä kirja saattaa käsitellä. Lukuhetken jälkeen voitte keskustella ajatuksista joita tarina toi mieleen. Sisälsikö tarina vaikeita sanoja?

MITKÄ SANKARIT OVAT TÄMÄN VUODEN JULISTEESSA?

Tulostakaa kirjallisuusviikon juliste. Antakaa lasten tutkia julistetta ja kertoa mitä sankareita he siinä näkevät. Vastaukset voivat olla sanallisia tai kirjallisia.

POHJOLA LUOKKAHUONEESSA

Oppikaa Pohjoismaista: miltä näyttävät Pohjoismaiden liput? Mitkä ovat Pohjoismaiden pääkaupungit ja kansalliseläimet? Kotisivuilta löytyy Pohjoismainen tietokilpailu.

NOSTAKAA ESILLE KIUSAAMINEN

Lisa on kertomuksessa koulukiusattu. Kolme poikaa kiusaavat häntä ja tarina tarjoaa hyvät lähtökohdat keskustelulle. Mitä lapset olisivat sanoneet Lisalle jos olisivat nähneet kiusaamisen? Mitä he olisivat itse tehneet jos joku luokassa kiusaisi heitä tai muita oppilaita? Haastavan aiheen vuoksi lapset voivat vastata kirjallisesti.

KUKA LÖYTYY NAAMION TAKAA?

Kirjallisuusviikon kotisivuilta löytyy helpot ohjeet valmistaa Röda Masken-naamio. Röda Masken on sankari kirjassa *Supersankarin käsikirja*.

POHJOISMAINEN NURKKA KIRJASTOSSA

Asettakaa esille sankareita käsitteleviä pohjoismaisia kirjoja, kirjallisuusviikon juliste, lukuhetkikirjat sekä muuta pohjoismaista kirjallisuutta. Antakaa näyttelyyn tutustuvien lasten piirtää tai maalata erilaisia sankareita ja ripustakaa työt osaksi näyttelyä.

PIIRTÄKÄÄ OMA SUPERSANKARI

Antakaa lasten piirtää oma supersankari. Mitä supervoimia sillä on ja miltä se näyttää? Mikä on sen oikea minä? Järjestäkää aiheesta piirustusnäyttely.

IDEOITA NUORTEN LUKUHETKEEN

ÄÄNEEN LUKEMINEN

Vapaaehtoiset voivat lukea ääneen kirjasta *Ne, joita ei ole olemassa*.

KOULUN JA KIRJASTON YHTEISTYÖ

Kirjallisuusviikko antaa hienon mahdollisuuden vahvistaa koulun ja kirjaston yhteistyötä. Pitäkää lukuhetki kirjastossa tai kutsukaa kirjastonhoitaja viettämään lukuhetkeä luokassa.

MUUTA TOIMINTAA NUORILLE

POHJOISMAISET SANKARIT ELÄVIKSI

Kirjaston hyllyistä löytyy lukemattomia sankaritarinoita. Kotisivuiltamme saatte tietoa kirjoista, joissa tarinan sankarilla on keskeinen rooli. Valitkaa eri sankaritarinoita, kirjoittakaa lyhyesti kirjan sankareista ja keskustelkaa heistä. Keitä he ovat? Miksi he ovat sankareita? Millaisiksi heidät mielletäisiin jos he eläisivät vuonna 2018?

KIRJOITUSTYÖPAJA

Kutsukaa kirjailija kouluun ja järjestäkää yhteinen kirjoitustyöpaja. Aiheena voi esimerkiksi olla sankari tai antisankari. Kirjallisuusviikon lopuksi oppilaat lukevat tarinansa ääneen toisilleen.

POHJOISMAISET KIELET ELÄVIKSI

Tekstitiivistelmä kirjasta *Ne, joita ei ole olemassa* löytyy kotisivuilta kaikilla pohjoismaisilla kielillä. Yhdistäkää lukuhetki kielten opiskeluun ja lukekaa tekstitiivistelmä kirjasta *Ne, joita ei ole olemassa* toisella pohjoismaisella kielellä. Kokeilkaa kääntää osa tarinaa toisesta pohjoismaisesta kielestä ja vertailkaa sitä jo käännettyyn versioon. Tutkikaa eri kielten kirjaimia, sanoja ja sanontoja.

SUKELLUS TARINAAN

Oppilaat saavat kirjoittaa tiivistelmän kuullusta tekstistä ja keskustella tarinan kielellisistä tunnusmerkeistä. He voivat myös itse lukea tekstin ja valita lauseen, joka koskettaa heitä. Mitä ajatuksia lauseet heissä herättävät? Miksi juuri nämä lauseet kiinnostavat? Keskustelkaa sekä ryhmissä että yhdessä.

LUKUHETKI-RYHMÄ

Lukekaa lukuviikon tarinoita muille koulun oppilaille tai kirjastossa kävijöille. Nuoret voivat myös lukea nuoremmille oppilaille ja tehdä kirjallisuusviikon tarinoita tutuiksi.

IHMISIÄ JA TARINOITA MAANPAOSSA

Kirjassa *Ne, joita ei ole olemassa* nuori ghanalainen Samuel saapuu Norjaan paperittomana pakolaisena. Kutsukaa lukuhetken turvapainehakija tai pakolainen kertomaan matkastaan Pohjolaan.

KUKA ON SANKARI?

Jakakaa luokka 3-4 oppilaan ryhmiin ja etsikää julisteesta sankari, joka ei ole tuttu. Mikä kirja kertoo sankarista, kuka hän on ja mikä tekee hänestä sankarin?

OPETUSPORTAALI NORDEN I SKOLAN

Norden i Skolan on ilmainen opetusportaali sekä opettajille että oppilaille, jonka teemana on kieli ja kulttuuri sekä ilmasto ja luonto. Luokkaa profiili sivulle www.nordeniskolan.org ja saatte käyttöönne monipuolisen aineiston, jota voitte käyttää kirjallisuusviikon aikana. Kotisivuilta löytyy esimerkiksi yli 50 pohjoismaista lyhyt- ja dokumenttielokuvaa lapsille ja nuorille.

KIRJASTA ELOKUVA

Valitkaa kohtaus kirjasta *Ne, joita ei ole olemassa* ja dramatisoikaa se ryhmissä lyhytelokuvaksi. Esimerkiksi voi mainita kohtauksen, kun Samuel koputtaa Emelien makuuhuoneen ikkunaan. Päättäkää kirjallisuusviikko katsomalla yhdessä kaikki elokuvat.

KURA SKYMNING

LUKUHETKI AIKUISILLE

Pimeyden jo laskeuduttua vietetään aikuisten lukuhetkeä. Lukuhetken teksti on kirjailija Einar Már Guðmundssonin romaanista *Islannin kuninkaat*.

Lukuhetki alkaa jo ennen kirjan avaamista. Voitte sulkea verhot, himmentää valaistuksen ja sytyttämällä pari kynttilää luoda kiehtovan lukuhetken.

Katkelma kirjasta löytyy kotisivuilta 1 marraskuuta.

IDEOITA AIKUISTEN LUKUHETKEEN

LUKUHETKEN VOI TEHDÄ OSAKSI KIRJASTON MUUTA TOIMINTAA,

esimerkiksi kirjaston kielikahvila maahanmuuttajille tai kirjakerho. Lukekaa ääneen kirjallisuusviikolle valituista kirjoista tai muista pohjoismaisista kirjoista, muodostakaa näistä ohjelmaa ja osallistukaa 12-18 marraskuuta kirjojen ja tarinoiden luomaan yhteisöllisyyteen. Tehkää kirjallisuusviikosta ja lukuhetkistä näkyvä osa kirjaston toimintaa.

POP UP-LUKUHETKI

Kutsukaa eri ryhmiä, esimerkiksi teatteriopiskelijoita, mukaan pop up-lukuhetkiin ulos kaduille ja toreille, sinne missä teitä vähiten odotetaan. Ulkotulet luovat hienon tunnelman lukuhetkelle.

POHJOLAN PIDOT

Viettäköö yhdessä Hygge-iltaa ja maistelkaa pohjoismaisia makuja: esimerkiksi norjalainen rømmegröt, tanskalainen smørrebrød ja suomalainen karjalanpiirakka.

POHJOISMAINEN MUSIIKKI

Lukuhetken voi lisätä pohjoismaista musiikkia tai laulaa yhdessä tunnettuja pohjoismaisia laulajia.

KIRJAILIJAVIERAILU

Yhdistäkää lukuhetki ja kirjailijavierailu. Ehkä joku pohjoismaisen kirjallisuuspalkinnon ehdokkaista? Tai kirjailija, jonka kirjoissa ovat sankarit pääosassa?

POHJOISMAINEN ELOKUVA

Lukuhetken jälkeen sopii yhdessä katsottavaksi islantilainen elokuva, esimerkiksi kehuttu *Universums änglar* (2000), joka perustuu Einar Már Guðmundssonin samannimiseen kirjaan.

VUODEN TAIDETEOS

SANKARIT POHJOISMAISSA

Tänä vuonna Islanti viettää maansa 100-vuotista suvereniteettiä. Pohjoismainen kirjallisuusviikko haluaa juhlistaa tätä islantilaisen kuvittajan **Rán Flyvenringin** suunnittelemana kirjallisuusviikon julisteella, joka löytyy kotisivuilta.

